

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на пів рік . . . 20 кор.
на рік . . . 40 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на рік . . . 32 рублів
або 72 франків
Подвигоє число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Варлен ми очі і душу ми виреш: а не возьмем милости і віра не возьмем, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редукція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дзямбровского (Хорунжий). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рускисп звертає ся лише на попереднє застереженє.— Рекламациі неопечатаніє вільні від порта.— Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсілавім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Економічне положенє в Росії.

(×) Сими днями появил ся в Pester Lloyd-ї основний виказ висліду сего річних жнив у Росії і на основі сего висліду доходить сей дневник до того, що сего року настане там страшний голод. Так іменно, випали сего року жнива, що в 27 губерніях повний недорід і не лише не зародила ся пшевица, жито, але хибли зовсім бараболі, якими звичайно в голодний рік нарід сяк так ратує ся. Бувало останними часами, що в однім другім уїзді, в одній або другій губернії не зародило, то всеж таки з інших губерній можна було допомогти ся і всеж таки могла Росія вивозити ще збіже за границю. Тепер же, коли в 27. губерніях зовсім нічого не породило, коли й по інших губерніях наслідком страйків і ворохобні та внутрішнього розладу не в пору засіяно, не в пору зібрано, не в пору зібране звезено, а багато або на пни або в копах зогнило, то й інші губернії не будуть могли пособляти голодуючим, а вже про вивіз заграницю й мови бути не може. Треба отже на сей рік числити ся з голодом грізнішим як коли небудь перед тим, а відома річ, що голод не є добрим доглядником і доводить голодуючих до розпуки. Тимто задля голоду іменно можна побоювати ся вельми сумних наслідків.

Щож думає російське правительство, щоби запобігти тим грізним наслідкам страшного голоду? Ото недавно пущено по дневниках вість, що російське міністерство скарбу думає 600 мільонів рублів, зложених в державнім банку, передати приватній спілці, щоби тим забезпечити правильний обіг гроша в царстві. Се очевидно було пущено в світ, щоби сяк так піднести кредит Росії заграницею, одначе голодуючим то не допоможе.

Друга знов вість, яка недавно появил ся в дневниках, запевняла, що цар поручив міністерству скарбу випустити 50 мільонів рублів в 4^{0/0}-ій ренти, що має бути обернене виключно на посилюванє голодуючим. На 27 губерній загрожених страшним голодом 50 мільонів рублів не зарадить зовсім лихови, наколи ще й се возьмемо під розвагу, що чимало з сих рублів розкотить ся по дорозі, поки перейде всі чиновничі посередництва і не попаде в кишеню голодних.

З цілою грозою отже виступає тепер

в Росії страшна мара голоду, супроти котрої правительство стоїть безрадним і немичним. Нема отже иншого виходу, як чим скорше зірвати з дотеперішньою системою, вийти справді на дорогу дійсно конституційну, а тоді поправить ся і кредит Росії і найдуть ся інші засоби для пособлюваня голодним, та можна буде обдумати способи розумного уладженя держави.

Рідна справа

(Конець).

Не подоба нам свідомим Українцям покидати ворогові на поталу обмосковлених дітей нашого рідного краю, бо не малиб ми після того спокою від сумління, так саме як не малиб у житті щастя, не подавши дошки братові, колиб потопав.

Не слід покладати, що велику вагу має поширеня національній свідомості тільки по меж селянами. Селяне Українцями були і такими застають ся й зараз. Один рік волі слова і волі нашої книжки і вони стануть свідомими Українцями. Поширеня свідомості у інтелігенції має такуж, коли усі часи не більшу вагу через те, що вся громадска справа, городська і земська, і вся урядова справа лежить у руках інтелігенції, та й надалі, навіть і при загальному виборочному праві здебільшого у її руках лежатиме. І через те поки на Україні посеред інтелігенції не погустішають рядки свідомих дітей свого краю і поки вони не додадуть більшости у земських і городських громадах, доти не можна сподівати ся керування в житті національної української ідеї.

З українського селянства тільки те не може ждати на далі нашої праці і нашої допомоги, яке живе по межах України, по Сибірі та по російських землях, посеред чужої людности. Будити в тих країнах національну свідомість треба негайно, бо що не день то під утиском уряду і чужої людности Україна страчує там кількох своїх дітей.

За справу поратунку Українців по таких місцевостях як і за поширеня свідомості помеж інтелігенцією мають братись українські просвітні товариства, а за для упорядкуваня взагалі справи національного прочинку, ті товариства повинні скласти осередковну громаду, або клуб.

Окремі люди, хоч як би палко не брали ся вони до сієї справи, не зможуть зробити багато. Вони можуть бути тільки

діячами, упорядкуватиж справу, знаходити по всяких далеких закутках таких діячів і вистачати їм все потрібне до праці може тільки громада, бо до сього треба гроши і укладу (організації).

Я наприклад увійшов у зносини з Українцями Зеленого Клину (Уссурійського краю). Я вишукав 12 сел, які говорять українською мовою і знайшов у Владивостоці свідомого Українця, якого малим ще батьки вивезли з Київщини, але щож я зміг задля тих земляків зробити? Зміг послати скільки десятків чисел Громадської Думки та Рідного Краю та два десятки книжечок-метеликів. На 12 слобід по яких живуть не менше як 15.000 душ се тільки що більше ніж нічого, не кажучи вже про те, що у таких заселаннях не може бути системи і що українських сподіб по далеких країнах не 12, а де кілька тисячів.

Треба щоби наші просвітні товариства поділили помеж себе не тільки Україну, але й всі землі, по яких живуть Українці і дбалиб про розвиток української свідомості у окремих країнах, аж поки по їх згуртують ся свої просвітні товариства, які і прилучуть ся до осередкового українського клубу. На Подісі, Курщині, Донщині і у Вороніжській губернії, як і по Сибірі ми не скоро не діждемо своїх українських товариств просвіти, але сі країни найбільше вимагають нашої допомоги.

Наші просвітні товариства негайно мають оповістити по українських часописах, де вони є, щоби ті люди, які хочуть світу, або хочуть працювати над освітою других, знали куди їм звертатись за допомогою.

Поки що трапляло ся читати про Одеське та Подільське товариства просвіти, та є звістка що такеж, хоч і прибите урядом, товариство існує у Катеринославі. Але не вжеж їх ще не має по інших українських городах? Нехайже вони обізвуть ся, подадуть свої адреси та оповістять, як стоїть їхня справа!

Час не стоїть... Час плине, не спить... Час минає і що дня прикорочує наше недовге життя... Не будемо ж і ми спати, а будемо працювати і дбати про будучину нашого рідного краю!

Політичні вісти.

В останніх часах появили ся з ріжних сторін поголоски про чешко-мадарський союз. В дійности союз Мадарів і Чехів показав ся з самого початку

дуже неімовірним і тепер потверджують той погляд відголоси малярської та чеської праси, котрі відкидають гадку такого союзу, а сими днями появилася і урядовий комунікат виконуючого молодоческого сторонництва, котрий осуджує також згаданий союз. Комунікат звучить: Від р. 1867 підпирала малярська політика німецькі правительства в Австрії. Угорські впливи звалили угоду Гогенварта, а також пізніше, кілька разів ішло о те, аби Чехам признати справедливість. Малярі все ставали по стороні Німців. Була то політика на скрізь самолюбна, бо вдоволене чеських жадань було би скріпило австрійську половину монархії і спинило поступи малярства як в політиці так і в економічних відносинах. То було також причиною, дячого не могло прийти до союзу межі Чехами і Малярями, помимо, що такий союз був би історично оправданий, а потрібний і природний з етнографічних взглядів. Другу причину становлять національні відносини на Угорщині, іменно же відносини до Словаків, котрі безперечно суть частину чеського народу і котрих нечуваний гнет із сторони Малярів мусить викликати і в нас огірчене. Ми не противники згоди з Малярями, але мусимо насамперед сказати на то, що така згода мусіла би дати заключити ся в рами реальної політики, повинна містити точно означені для теперішнього часу необхідні права і обовязки обох сторін і що не могла би з малярської сторони кінчити ся на виявлюваню нам симпатії. Мусимо взагалі зірвати з політикою чувств і коли агітація для чесько-німецького зближення має видати овочі, то було би конечним, аби она вела ся покликаними до того представителями обох народів, щоби точно могли бути означені границі і задачі взаїмних прислуг, а перед усім становище обох сторін супротив існуючих політичних питань. Отже заки чеський загал вповість в тій справі свою гадку, повинні політичні круги обох сторін совістно розглянути справу і рішити, чи можливо вже нині працювати для здійсненя тої ідеї.

В цілі прибильшеня селянської землі в Росії цар розпорядив указом з дня 25. серпня с. р.: 1) передати крестянському поземельному банкови для продажу через його посередництво крестянам а) удільні землі, які обробляють ся і не входять в межі лісних дач, по скінченню арендних договорів на них, б) ті лісні участки, які розположені через полосно з сторонніми володіннями або облягають ними і в) в губерніях архангельській і вологодській ті частини лісного угідя, які можливо визначити у продаж крестянам; 2) із складу удільних земель, які передають крестянському банкови, виключити а) участки, одведені під фабрики, промислові заведеня і під розробленя копалень; б) ті частини удільних маєтків, які заняті дачами і иньшими коштовними будівлями, садками, високими культурами, або виявляють з себе вгідя, не відповідаючі звичайним умовам крестянського господарства, і в) земельні вгідя, належні уділові в Криму, Закавказзі і в Біловіжській пуці; розпреділюваня між

крестянами земель, які передають ся крестянському поземельному банкови, і 4) складаня передположінь відносно до порядку передачі удільних земель крестянському банкови, виробленя рахунків банку з удільним відомством за передавасмі землі і умови продажу на-далі сих земель крестянам на основах, відповідних до платіжних засобів послідних, вложити на міністра імператорського двірця по згоді з міністрами внутрішних справ, фінансів і головнокеруючим землеустройством і землоробством з тим, щоб передположіня сі були преставлені цареві у найближчому часу. — Усіх удільних земель є сім мільонів девятсот тисяч десятин, в тій численности пять мільонів сімсот двадцять тисяч занято лісом У продаж, значить піде тільки два мільони сто вісімдесять тисяч десятин. З сієї простороні буде виключено ще багато землі, яка не піде у продаж і залишиться ся не більш двох мільонів дес., яку буде продавати банок. А ся земля буде каплею у морі земельної нужди, яка повстала по всій російській державі. Щоб дати крестянам такі наділи, які були дані у 1861 році, по виволоженю з крипацтва, треба не менше 37 мільонів десятин. Тай земля ся буде давати ся не даром, а за гарну плату. В українських губерніях (Харьківській, Полтавській та Чернигівській) удільної землі числилось 27.664 десятин, у Полтавській же губернії такої землі всть тільки 10.316 десятин.

Нове королівство дістане мабуть небавом Европа. Данський король носить ся з наміром прибрати в найближнім часі титул короля Ісландії. Доси має сей остров лиш свого міністра в Копенгазі а самим островом править королівський намісник. Тепер же Ісландії висказали бажанє, що хотіли би бути тісніше злучені з Данією, а король, тронутий їх преданностию, згодив ся на то і заявив, що вложить собі на голову корону Ісландії. Нове королівство буде впрочім тим відзначати ся, що буде одинокою в Европі державою без армії, бо князівство Монако а навіть республіка Сан Маріно можуть повеличати ся арміями; лиш самі Ісландії не будуть мати ані сухопутного війська ані маринарки.

Конституцію в Хінах заповів цісар декретом, в яким обіцює надати конституційну систему правління тоді, коли народ стане дозрілим до сего. Бути може, що теперішні сумні події в Персії, після наданя шахом конституції, заставили хінського цісаря до такого обережного поступованя. Цісар прирікає насамперед різні адміністраційні реформи, а по введеню їх в житє і коли нарід стане відповідно вихований, щоби зрозумів своє відношенє до правительства, тоді цісар надасть конституцію. Виконанє сего наміру зависить від сего, як скоро нарід дійде до висшого зрозуміня свого відношеня до правительства.

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— Календар. В середу: руско-кат. Іриня; римо кат. Лавентія. — В четвер: руско-кат. Евтиха смуч.; римо-кат. Захарії прор.

— В справі увязненя о. П. Петрицкого зібрано ся руске духовенство рогатинського повіту без різниці поглядів дня 29. серпня с. р. в Рогатині на довірочну раду і під президентією о. Мих. Бачинського, як найстаршого віком, сконстатувавши фактичний стан колоколинських подій через переслуханє о. Петрицкого під словом чести, — перевело над сим предметом дискусію і ухвалило відтак однодушно: 1) Зібране духовенство висказує о. Петрицкому повне признанє за вго неустрашимість в борбі о права церковно-народні; 2) духовенство признає, що зневага, нанесена о. Петрицкому, є зневагою нанесеною цілому станову доховному, 3) рішено відкликати ся до всего духовенства в Галичині, щоби зсолідаризувалось з акцією о. Петрицкого; 4) ухвалено віднести ся телеграфічно до президента міністрів з протестом против бруталного арештованя о. Петрицкого п. Кантором і внести до того міністра письмєнну жалобу; 5) ухвалено віднести ся з жалобою до Митрополитичого Ординарият, а відтак до Апостольської Нунціятури через Митроп. Ординарият; 6) ухвалено вівзвати оба рускі клуби парламентарні у Відні і у Львові, щоби заняли ся справою о. Петрицкого і домагали ся потягненя до строгої одвічальности всіх провинивших ся чинників; 7) рішено віднести ся до руского клубу у Відні, щоби на найближшій сесії поставив наглядче в-несе, домагаюче ся знесеня застарілого, передконституційного, поліційного патенту з р. 1854., котрий примінює ся в Галичині головно до руского народа і духовенства. 8) Виконанє повисших ухвал поручено повітовій організації. 9) Повисші рішеня просить ся всі рускі часописи оповістити, а особливо просимо, щоби в сій справі часописи „Нива“ і „Основа“ заняли отвїтне становиско.

— Пожарний Сокіл в Увислі повіта гусятинського основано як філію львівського „Сокола“. Статута приняло уже ц. к. Намісництво.

— Пощочина нац. пови. Одному каменецкому кацапови-учителеви случила ся немила пригода в податковім уряді, як свідчить стеей документ: „Радехів, 27. VIII. 1906. Раді шкільній місцевій в Виткові новім. В прилозі звертає ся квит на побори службові учителя Василя Спольского з просьбою дорученя єму сего квіту яко не надаючого ся до урядового ужитку з приводу виставленя в незрозумілій урядови мові. Упрашає ся прото о завязване учителя Спольского, щоби квити на побори службові виставляв в приписаній тутейшокравній мові і правописю ц. к. міністерством просвіти затвердженою і порученою. Книжку поборову і переказ почтовий переховано в уряді. Ц. к. уряд податковий. Садовській, Тутай“. — „Галичанин“, який се „даводіт до абцаво сведенія“, цинить ся зі злоби і грозить ремонстраціями у висших властей. А ми спитавмо тільки місцеви і повітову раду шкільну, як може вчити дїтий рускої мови такий учитель, котрого аж в податковім уряді мусять поучувати в області принятої і приписаної правописи і чистоти руско-української мови?

— Вісти з Америки. Англійський дневник The World, що виходить в Ванкувер, Б. К., Канада, надруковав для 10-го с. м. свою розмову з д-ром Бачинським, який тепер обїздить Канаду. Др. Бачинський розповів кореспондентови сеї часописи коротко давню і теперішню історію України, ролю Українців в теперішній російській революції і ціль своєї поїздки. Розмова д-ра Бачинського отворить очи неодному Канадійцеві та навчить, що ті погорджувані ним „Галишенє“ се частина славного і культурного народу, який до недавна ще пригноблений, тепер воскресав до нового красшого житя і має перед собою свїтлу будучність. — Польскі часописи з Чикаго, Ілл. подають, що греко-кат. священик від церкви, стоячої на розі улиць Бікердик і Сопіріор, ві-

тав відкликаний до краю і виклятий з гр. кат. церкви. — Томко Цап з Загупиня, сянського повіту погіб, діставшись під колеса залізничного поїзду. Покійний полишив жінку, з якою прожив заледви 7 місяців; мав всего 23 роки. — Микола Желем з Мацини вел., горлицького повіту, помер убитий елевейтром при виїзді з шахту. Хоть і се був 28 літний парубок, завживав в крузі вьюорских Русинів великої симпатії; тамошне брацтво справило єму величавий похорон, а „Свобода“ присвячує дуже теплу згадку, як щирому громадянину — П. Захарків з Порт Джервіс жалусе ся, що богато Русинів і Русинок переписує ся з собою по польски, або хоть польским абецадлом; є се наслідки галицької школи. — Майже в кождім числі „Свободи“ можна читати тяжкі наріканя на п. Геніка, агента канадського імміграційного бюро. Закидають єму, що ділає на шкоду земляків. — Микола Гавинчук працює при залізницї в Брукс Алта в Канаді за 1.75 долара денно. Описує ті сторони як дуже горячий, кам'янистий, пустинний край без води, яку привозять зза кількадесят миль, так щі люди від неї хорують на тиф. — З Плезент Гом, Ман., Канада, пишуть нам, що тамошні рускі фермери всі позаорували лиш по 6 до 10 акрів поля (крім 3, що заорали до 30 акрів), а се тому, що там великі ліси. На інших кольоніях Русини позаорували більше поля, але за се мають купу довгу, бо понабїрали машин, які тепер мусять сплачувати з великими процентами. — В 1935 р. було менше углевих страйків як котрого небудь року в протягу послїдних 10 літ. В Ілінойс страйкувало всего 15.289 людей, які втратили пересїчно 21 робочих днів; в Пенсилвенї страйкувало 5.686, — втратили по 33 дні; в Огайо 3.250 людей — втратили по 15 день; в Кентокї 923 людей — втратили по 68 день; в Монтенї 200 людей — страйкували 180 день. Страйк в Алабамї триває ще від 1904. року.

— **Вісти з України.** Часопис „Зорі“, яка виходить у Москві вийшло вже 6 подвійних ч. Друкуєть ся і незабаром вийде 7—10 число. — В Зінкові до педагогічного бюро при повітовому земствї одна сельска учителька внесла питання, в якому пропонує з сього року вчити читати по школах по українському букварю-граматїї д. Норця, що видана оце у Києві. — Деякі повітові земські управи в Харківській губ., маючи на увазі задоволення культурної потреби своїх служачих, признали необхідним організувати при управі бібліотеки; такі центральні бібліотеки зараз організує ахтирська і зміївська земські управи. Книжки для сих бібліотек підбирає книгарня губернского земства; можна надїятися, що і українські книжки найдуть ся в тих бібліотеках у відповіднім виборі і числі.

— **Дрібні вісти.** Цісар затвердив вибір Івана гр. Шеншицького з Прилбич на презеса, а о. Петра Левицького руского пароха в Яворові на віцепрезеса повітової ради в Яворові. — Цісар надав орден з хрестом п. Криштофови Абрамовичови з Буковини. — Міністер внутрішних справ поручив управу староства в Сокалі старшому повітовому комісареви Юстинови Шведицькому. — Під колесами залізничної машини, яка пересувала вагони на головнім дворці у Львові, згинув старший кондуктор залізницї Грець, переходячи неосторожно поперек шляху. Грець осиротив жінку і кількоро дітей. — Міський театр у Львові отворено з днем 1. вересня під новою дирекцією пана Людв. Геллера, на нове шестилїтє. Критика підносить замічене на інавгураційних представлєнях щасливе скомілєтованє персоналю і старанність режисерї. — В Сполучених Державах зуживає ся річно 17 і пів кілограма паперу на голову; в Англії припадає на голову 16 кг., в Німеччинї 13 кг., у Франції 9.3 кг., в Австрії 8.6 кг., в Італії 7 кг. Найменше в Європі зуживає паперу Сербія, бо лише 0.5 кг. річно на голову, отже як-раз тільки, що Хінці. — Суплєнтами іменовані Русини на Буковинї: при гімназії в Кіцмані Іван Гошовський і Едмунд Вальнер а при П. гімназії в Чернівцях Лев Рудаїцький; до приготовляючої

класи Кіцманської гімназії придїлено учителя Володимира Пігуляка.

— **З ц. к. дирекції залізниць державних у Львові.** В сезонї зимовім 1906/7 року се є від 1. жовтня с. р. до 30. цвітня 1907 включно обовязувати будуть на ц. к. залізницях державних в окрузї дирекції львівської і краківської дотеперїшнї розклади їзди з виключенєм поїздів сезонних. — На шляху ц. к. дирекції в Станиславові і ц. к. управи руху Чернівцях дотеперїшний розклад їзди улягне зміні в сезонї зимовім 1906/07. — Зміни сї заміщені суть в новій таблицї стінній VII б і в додатку до кишенового розкладу їзди на шляхах північно-східних зшитка II з дня 1. жовтня 1906.

Отворене мїйского бюро продажи білетів залізничних в Самборі. Дня 6. вересня с. р. вістане отворене мїйске бюро продажи білетів залізничних в Самборі при ул. Косцюшки ч. 5. Згадає бюро буде спродавати в будні дни від год. 8. до 12. перед полуднем і від 2. до 8. вечером, а в недїлі і сьвята від 8 до 11 перед полуднем по тих самих цінах що в касах залізничних білетів їзди до стаций в Галичинї і Буковинї а також і до стаций залізниць австрійських і угорських, о скілько такі білєти видає ся в касах на дворцях залізничних.

— **Дальший репертуар руского театру в Бережанах** Сала тов. „Надії“. Початок точно о год. 8. вечером. Абонамент на 6 вистав 10 кор. (Білєти продає торговля п. Юзичинського і п. Гервого).

В четвер дня 6. вересня с. р. „Користна посада“ (Хабарники), славнозвісна комедия в 5 дїях Островского.

В суботу дня 8. вересня с. р. „Катерина“, опера в 3. дїях Аркаса. Музыка побільшена!

В недїлю дня 9. вересня с. р. „Наймичка“, образ народний зі сьловами і танцями в 5. дїях Карпенка Карого.

Посмертні оповїстки.

— **О. Петро Нижанковський**, парох Братковець, дек. стрийського, бувший довголітний катехит в Тернополї і Золочеві, помер по тридєнній недузї на „menyngitis“ дня 2. с. м. проживши 38 літ.

В покійнім тратить Стрийщина одного з найгарнійших своїх людей. Незвичайно характерний і симпатичний як чоловік, був покійник також взором сьвященника-горожанина. В короткїм часї двох літ, через які був парохом Братковець, довершив покійний своїми заходами артистичного прикрашеня парохїяльної церкви і зробив єї візрєм ладу — а крім того розпочав в послїднім році будову величавої капиці на Слобїдці, яку довів під дах. Сїй сьвітлій роботї на духовнім поли, дорівнує цілковито горожанська і патріотична діяльність покійника.

Невтомимий як провідник своєї громади вї всіх політичних справах, був заразом знаменитим головою місцевої Читальні „Просьвіти“ і відвідуючи єї майже що дня, перебував в нїй по кілька годин що недїлі і сьвята.

Покійник був примірним членом всіх народних товариств Стрийщини і на їх офіціальних виступах був все певним, не раз одиноким репрезентантом провінції.

Похорон відбуде ся в Братківцях вї второк дня 4. с. м. о год. 10 рано. Земля єму порохом!

Наука, штука, література

Смирненне запитанє до видїлу Руского Товариства Педагогічного. Від 17-ти років виходить часопис для дітей „Дзвінок“ (від довшого часу уже заходом наведеного Товариства) і положила около осьвідомленя і розбудженя рускої дїтвори чималї заслуги, хоч не все редакція була щасливою в доборі подаваного материялу. Одначе як раз тепер не можемо

сего добору назвати щасливим і тому звертаємо ся з сею сиваю до Сьвітл. Видїлу.

В ч. 16. є між иншим окрім мало приступної для дітей „Фізичної Географії“, статья „Маларство“ вже зовсім не для дітей. Наведемо на доказ оден уступ стор 241.:

„Тільки в де-чому схожі задачі з товариством для розвою рускої штуки має товариство прихильників науки літератури і штук и“. Уже самі назви товариств вказують на се. Товариство прихильників має далеко ширший круг діланя, бо має займати ся також наукою й літературою. Але оба товариства доповняють себе і то в той спосіб, що товариство прихильників є висшим степенем розвою. Хоч плеканє штуки є одною третиною єго задач, то оно числить ся зі штукаю тільки як із об'явом культури, сказати з чисто ідейного боку. Артисти є людьми, мусять із чогось жити, мусять роботи шукати, мусять нераз мати поміч материяльну, мусять підчувати других, мусять продавати свої твори. Поза високими задачами штуки криєть ся тут елемент промислу.“

Чиж се зрозумїле буде для дїтвори і взагалї, яка цїль писати дітям про „Товариство прихильників літератури, штуки й науки“?

До сего числа доданий додаток (означений сторонами 25—28, V-ий аркушик). В долинї означено „Істория Руси“.

Ми урадували ся тим, бо сподївали ся, що ось рускі діти мати муть „Історию Руси“ для них написану, про яку вже від року говорено в Рускім Товариствї педагогічним. Але переглянувши сї картки Історії, ми переконали ся, що се є дословно з деякими пропусками перепечатувана проф. Грушевского Істория України-Руси, котрої доси появило ся V великих томів. Колиб отже Товариство бажало подати дітям в итяг з сєї Історії так споруджений, як се робить редакція Дзвінка, то потребаб на се кілька літ, а з пяти томів вийшло би при такім скорочуваню бодай два такі великі, як теперїшня Істория проф. Грушевского. Чи се було би додатне для дітей, здаєсь ніхто не посміє влєвнати. Алеж і спосіб писаня, навіть для заводових істориків не легкий, зовсім не надає ся для дітей. Ось наведемо оден уступ із стор. 26-ої (порівн. М. Грушевский Істория України-Руси том I I виданє стор. 228):

„Сї великі города відограють визначну ролу в дальшїм розвою суспільно-політичного устрою ношого народа. Населєне навкруги такого герода приймає часто і його імя, а те імя витискає старє племінне імя. Так на приклад на території Дулібів появили ся Волиняни, Бужани і Червяни від городів Волиня, Бужска і Червеня; на території Сїверян появили ся Чернигівці, Переяславці і Новгородці від городів Чернигова, Переяслава і Новгорода і тим подібне. Але не всюди було так: на пр. у Деревлян, у Радимичів і Вятчів не розвинули ся такі сильнійші городскі осередки проте сї землі заховують довго свій племінний устрій і самі племінні назви задержують ся там довше.“

Городський устрій стрічав ся з етнографічним, а із сполуки сих двох устроїв втворили ся на місці початкових племінних земель нові земні волости. По перше, території племен із слабо розвиненим городским житєм безсилних городів були притягнені до сусідних чужоплемінних осередків. — Деревляни до Києва, Радимичі і Вятчі до Чернигова. З другого боку наслідком сильного розвитку скількох городів одноцїльна племінна територия розпадаєть ся на скілька князівств-земель: Так Сїверщина подїлила ся на Черниговську, Переяславську, Кривицка територия — на Смоленську і Полоцку землю; в землі Дулібів поьявляють ся землі Володимирська, Луцка і Червеньська“.

Чи се второпають діти? Навіть колиб редакція подала перекладом з московского малий „Очеркь Історії українскаго народа“ проф. Грушевского, що далеко приступнійше писаний і обнимає цїлість, то се не булоб для

дтий, а навіть для молодіжи. Отж: нам здає ся, що печатати таку Історию, се прямо викинений гріш, якого Товариство не має так багато і нам здає ся, що найліпше буде, як печатане на сім 5-ім аркушику застановить, бо тим ошадить собі злишнього видатку.

— **Нива**, часопись посвячена справам церковним і суспільним. Зміст: Проект зміни статута Товариства св. Ап. Павла. Д. В. Дрепер і його історія Боротьби віри з наукою. Наука релігії в наших сер. школах. О сьвящ. солідарности. З бібліографії. Церков а держави. Росія і всел. Церква. Всячина. Яко додаток: Ороповідь на 15. Неділю по Сош. сьв. Духа. Проповідь на 16. Неділю по Сош. сьв. Духа. Проповідь на Воздвиженє Честного Хреста.

Телеграми

з дня 4. вересня 1906.

Тішин. Підчас нинішних іправ на цсарських маневрах шеф генерального штабу бар. Бек, при перескакуваню потоку, упав з коня до води, замочившись аж по шию. Видобувшись з води, генерал досів коня і поїхав даліше.

Відень. Страйк в чеських копальнях угль прибирає чимраз більші розміри і анархістичної ціхи. Приходить до забурень з причини терору на робітників, що вже не покинули праці. Страйк розшарив ся також на реїон Брікс.

Петербург. Відбуде ся тут конгрес кадєтєв. Позволенє властей є запевненє. На конгресї не буде рішати ся kwestия програми, а тільки буде передискутована kwestия тактики.

Одесса. В Миколаєві виконано замах на тамошного губернатора. Замах не удав ся, а справців увязнено. Всї губернатори на Україні дістали остереженя з Петербурга, що революціонїсти приготували на них замах.

Петербург. Жінка презеса міністрів Столїпина заведужала в наслідок страшного нервового зворушення підчас замаху; лікарі побоюють ся катастрофи.

Берлин. Тутешні дневники доносять, що уличні ревізії в Варшаві ведуть ся даліше і то в збільшеній мірі.

Петербург. З Севастополя доносять, що два торпедові човна, на яких згинули три гармати, виплинули на повне море, коли виявилось, що тих гармат не достає.

Москва. Довосять з Иркутска приватно, що там, як і в цілім Сибїрі, вибухнули військові бунти з небувалою доселї силою. В Иркутску прийшло до отвертої батви на улицах міста между артилеристами а козаками, які остали вірні правительству.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Посіднанє руських партий і проєктований в тій цілі зїзд в Львові.

Письмо до Редактора „Правди“.

(Даліше.)

Я не поділяв би, говорю отверто, ні поступованя того першого ні того другого. Я би не прийняв ані не старав ся о такий мандат. Но то моє особистє переконанє, котрий ем заєдно радикально народний напрямок репрезентував. За тим я ще ані аватемизую повище поступованє, ані відмовляю щирости народної згадним мужам, бо шаную так свободу як и чуже переконанє. Повтаряю лишень и констатую: Народне сторонництво знайшло спосіб добити ся на верх и заманифестувати ся, чому стара партія перешкодити не могла. Бєть можливим, що в таких разях загально-народний інтерес мїг би тяжко утерпіти, хоч той принадок тут на щастє незаходив. Але бєть

то загальне право прародне, що кожда плажива мусить заявити ся, сказати б відчувати ся, хоч би то серед знищеня и дїни відбутї ся мало.

Повищу основну правду хочю яснити на ще одному прикладї, взятому з найновїшого часу, що буде заразом и відповідєю на найголовнїщу рекриминацію „Ради руської-Коломийської. Вибір кандидата поставленого Радою руською на посла в Станиславівским спаралїзував — так пишуть органи тої партї — головно один сьвященик народовець, котрий голоси народні, якими диспонував, віддав кандидатови польському, а сам голосує в в кандидата молодой партї. И називає ся то-го чоловіка зрадником, котрого поганий поступок напятьує істория и т. д. — Що за чудна мистификация? Не хочуть люде старої партї зьорієнтувати ся в фактичнім положєню своїм. Чи той сьвященик народовець хтів, щоб був князь Пузіла вибраний? Чи то правда? Вірять люде старої партї в то? Певне що ні. А чомуж він не причинав ся до бору руського кандидата? Тому, бо він чув в своїм переконаню Радою руською чи старою партїєю укороений, просто погвалтований: стара партія накидає єму кандидата, до якого пор зумїне межі обома партїями не наступил, хоче єго пострахом зради Руси стероризувати: а прецінь він уважає себе та кож-яко чинник народний, с котрим би рахувати ся належало, бо він прецінь заслужив собі на довірєнність у народу свого, у виборцїв, на таку довірєнність, що вони віддадуть тому голос, на кого він їм вкаже. Отжє не мистификуйте себе так грубо, панове старої партї, не кричїть: зрада, полякофильство. Се зовсім щось инакшого: се переконаня народної партї, котрі пошанованя домагають ся! Не думаю, щоб Русь в нинїшнім часї а виборєнем мандату для одного кандидата Ради руської, котрий мимоходом казавши не вєсть особлившою парламентарною силою, все була вже відзискала, а без того все утратила. Не думаю вже тому так, бо уважаю Русь чимсь більшим и незалежним від звичайної сили одного грїшного чоловіка громадянїна. Я знову не кажу, що захованє ся народовцїв при виборах в Станиславівским було і відповідним. Після моєї думки належало вийти в компромис и раз на все против такого трактованя виборів и такої репрезентациї народу руського застеречи ся в спосіб, котрий би цілковиту певність такому компромисови налавав.

Нї в який то спосіб стало ся, наука є того для людеї старої партї впливає ясна: Ми народовцї жадним маневром старої партї в своїх переконанях зашакувати не дамо ся. Тут жадеи пострах зради, ренегатство на нічо не придасть ся.

Ми гожду акцію старої партї на кождім кроці можемо спаралїзувати;

стара партія визиває нас до того, не респектуючи нашого переконаня, не піддаючи спосібности до вимїни думок, до вирівнаня поглядів, до зближеня, сама виплоджує той розстрїй, той розділ между нами, який розстрїй вероги нашого народу конечно виножиткувати мусять, бо то вода на їх мїли; —

народовцї в звичайних привадях не парують єдности народної, не подають причини до викорєстаня такої сумної ситуації; вони не толкують в очах народу прєстого істествованю якихєс партий и ин-ніколи не старають ся перед тим же стару партїю здєскредитувати, як то органи тої партї без всякого шкрупцу собі позволяють: то доказ, що переконаня народовцїв їх на правдивих народолоубцїв квалїфікують, котрим слава и гаразд свого народу на серці лежить: то доказ, що нашї волюнїсєльні погляди нас до толєранції, до вольного, людяного поступованя уособлюють; то доказ, що в нас єсть той політичний такт и розум, котрий нас на заступників найсвятїших інтерєсів народу габїлітує.

(Даліше буде)

Найлучшою і найдешевшою нагородою пильости є для старшої молодежи шкїл народних книжочка під загол:

Як плекати і доглядати садовнику коли хоче ся мати з неї дохід.

Поручена Високою ц. к. Радою шк. красвою рескриптом з дня 2/11 1905. (Дв. ур. ч. 30).

Цїна гарно брошурованого примірника виносить 50 ест.

Набути можна у автора Васвля Порєдка в Коломїї, ул. Копєрника 24.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного
купувє і продає
вєякі
папери цїнні
і **МОНЕТИ**
по найдешевшїм курсї денним не числячи нїякої провізїї.

Шість і пів мїліонів корон відшкодованя!

Будинки, движимости, збіжє и иншу обезпечєє від огневих шкїд одинокє рускє асєкураційнє товариство

„Дністер“

Товариство взаїмних обезпечєнь у Львові, ринок ч. 10. П. п.

Шкоди оцїнює „Дністер“ з місячними членями і виплачує зараз признани відшкодованя.

За 3 літ виплачено 6.474.534 корон відшкодовань.

Обезпечєня приймають аґєнції по всїх містах і більших селах: „Дністер“ дає аґєнціям письменим господарям де вже не роблять инші аґєнції „Дністра“ Аґєнції „Дністра“ зробили провізїю 801.742 корон

„Дністер“ удїляє громадає поїзнички 4 прї на закупно сивакон

Полїс „Дністра“ приймають и в повнїх Банк краєвий у Львові і в Чернівцях Галицка Каса єдности новїтєвї каси єдности єти і сиротиньскє каси при судах

Чистий зиск річний звертає ся обезпечєним членам, да р. 1905 припадає кождоєму члену 3 прї премїї до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краєвїм Товариствї тільки через „Дністер“, провізїю від тачих обезпечєнь дає „Дністер“ на руськоєр дїїні ціли.

Фонди „Дністра“ виносить з кї цєм р. 1905 суму 372.533 корон.

Стережіть ся огню!

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 15. вересня 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє В неділі і сьвятиє представленє о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Шо пятницї High-Life представленє. Білетя вчаснїше можна набути в конторі Шьона пои ул. Кароля Людвїка ч. 9.

Мушки можна набувати в „Сокїл“ і паперцї і у всїх торговлях вираю.

„Торбан“
музика бібліотєка
вїдає
Українська Накладня
Львів, Вроновська 8.
Каталог даром і оплатно.